DUMITRU VLĂDUŢ

CUVINTE, FORMULE INTERNAŢIONALE ŞI EXPRESII STRĂINE UTILIZATE GREŞIT ÎN MASS-MEDIA DE AZI

1. Apelul unor intelectuali la cuvinte, formule internaţionale şi expresii străine celebre este o practică destul de veche. Bine folosite, ele conferă scrierilor şi vorbirii acestora un stil livresc, ca marcă a omului. Izvorul cel mai bogat al acestor cuvinte, formule ori clişee internaţionale sau expresii străine îl reprezintă, în primul rând, cultura greco-latină, alcătuită în special din literatura, filosofia, istoria şi mitologia celor două popoare antice, precum şi *Biblia*. La acestea se adaugă reflecţii originale ale personalităţilor aparţinând îndeosebi marilor culturi europene moderne. Chiar dacă sunt de o vechime apreciabilă, ele rămân mereu vii. Instalate definitiv în limbajul diferitelor popoare, ele au devenit patrimoniu lingvistic şi de gândire universal, făcând posibilă comunicarea laconică şi nealterată a unei gândiri complexe şi originale. În multe cazuri, se citează în original, în special expresiile latineşti, căci traducerea le-ar diminua farmecul iniţial. Întrucât fac parte din patrimoniul cultural al umanităţii şi redau o unicitate spirituală, trebuie folosite corect, atât ca formă, cât şi ca semnificaţie. Din păcate, nu întotdeauna se întâmplă aşa, mass-media actuală, viaţa publică şi politică fiind locurile celor mai regretabile deformări ale cuvintelor, formulelor internaţionale şi expresiilor străine sub raportul formei şi sensului. Aceste deformări trădează o precaritate culturală ori pretenţii intelectuale fără acoperire.

2. De mai mult timp asemenea fapte lingvistice au devenit obiect al preocupărilor din lucrările de cultivarea limbii române. Theodor Hristea, Cristian Moroianu, Ştefan Munteanu şi alţi autori au scris studii în care au semnalat erori de utilizare a unor expresii străine, în special a celor latineşti. În capitolul *Formule şi clişee internaţionale* din volumul *Sinteze de limba română* apărut în 1984, pe care l-a coordonat, Theodor Hristea semnala următoarele:

> „O anchetă efectuată, cândva, printre studenţi a scos la iveală faptul că mulţi dintre ei nu cunoşteau decât foarte vag sensul unora dintre unităţile frazeologice precizate, iar şi mai mulţi ignorau aproape complet «geneza» acestor frazeologisme internaţionale. Într-o mare măsură, am înţeles şi atunci cât de mult ar avea de câştigat învăţământul nostru de cultură generală dacă profesorii de limba română şi de alte discipline şi-ar face timp să le explice elevilor mai clar şi mai detaliat cum au luat naştere astfel de frazeologisme ori altele şi care este semnificaţia lor exactă. Ele constituie numai o parte dintre acele «formule care dăinuie de veacuri» (după o potrivită caracterizare a lui Tudor Arghezi) şi care trebuie însuşite corect în primul rând în şcoală şi prin şcoală” (Hristea (coord.) 1984, p. 144).

BDD-V690 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 3.140.185.147 (2024-04-20 13:44:51 UTC)

Câteva pagini (7) acordă studierii unor astfel de fapte lingvistice şi Adina Dragomirescu şi Adrian Nicolae (2011, cap. *Cuvinte şi expresii străine deformate sau greşit înţelese*).

3. Voi analiza în continuare câteva cuvinte, formule internaţionale şi expresii străine greşit folosite în mass-media românească în privinţa conţinuturilor semantice sau înţelese eronat, „după ureche", apoi altele redate defectuos sub raportul formei ori al gramaticii.

3.1. Prima formulă celebră de acest fel pe care o invoc este „nodul gordian", utilizată într-un articol din cotidianul „Ziua", nr.104, de joi 13 octombrie 1994, p.5, menit să atragă atenţia Consiliului Europei asupra dificultăţilor pe care guvernul le creează presei scrise prin urcarea preţului la hârtie:

> „[...] subliniem că problemele de bază ale presei *rămân legate gordian* de şicanele produse de creşterea continuă a preţului hârtiei [subl. n.]".

Scriind că problemele presei „rămân legate gordian de şicanele…", ziaristul belicos voia să spună că acestea sunt fără ieşire. Sensul atribuit de autor expresiei este cum nu se poate mai inexact, căci, cum este ştiut, complicatul nod al lui Gordius, fost plugar şi ajuns rege al Frigiei, pe care acesta l-a pus în locul ce lega jugul de oiştea carului aşezat la templul lui Jupiter, a fost tăiat cu paloşul de Alexandru Macedon, care a rezolvat rapid situaţia. Potrivit ştirilor, oracolul prevestise că acela care va reuşi să dezlege acest nod atât de meşteşugit va stăpâni Asia, al cărei cuceritor s-a dovedit, după aceea, Alexandru Macedon. În *Dicţionar de cuvinte, expresii, citate celebre*, I. Berg (1968), spunea despre această expresie:

> „Soluţia găsită de Alexandru spre a descurca problema nodului gordian a dat naştere expresiei care de atunci i-a ajutat pe mulţi să dezlege, tranşant şi plastic, nu nodul, ci modul de a ieşi dintr-o situaţie dificilă şi încâlcită, adică o rezolvare energică şi curajoasă" (p. 287)[1].

3.2. O altă expresie celebră greşit folosită sub raportul sensului, pe care am înregistrat-o, este *eminenţă cenuşie*, din articolul *Lauri pentru jazzul timişorean*, semnat de Johnny Botta şi publicat în revista „Orizont" din 24 mai 2011, nr. 5. În articol se afirmă, printre altele:

> „Doamna Sorina Jecza, sufletul şi *eminenţa cenuşie* a Fundaţiei Interart Triade, a făcut oficiul de prezentare ţinut în ospitaliera reşedinţă personală, de pe Calea Martirilor 51, în ambianţa prietenoasă a «spiralelor» artistului Camil Mihăescu şi, îndeosebi, a numeroaselor exponate realizate, de-a lungul anilor, de către maestrul Peter Jecza, prezent mereu în sufletele noastre [subl. n.]".

Aşadar, din cele afirmate de autorul articolului, doamna Sorina Jecza este, în acelaşi timp, „sufletul şi eminenţa cenuşie" a Fundaţiei Interart Triade, „ospitaliera reşedinţă personală", făcând printre altele şi „oficiul de prezentare a evenimentului".

[1] Cf., asupra acestor fapte de limbă, şi Balaci 1969, Barbu 1973, Cojocaru 2000, Grimal 1951, Parapiru 2000.

BDD-V690 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 3.140.185.147 (2024-04-20 13:44:51 UTC)

Întregul context arată că expresia *eminenţa cenuşie* este complet nepotrivită, întrucât, cum demonstrează acelaşi I. Berg (1968, p. 134),

> „[...] prin expresia «eminenţa cenuşie» se înţelege «omul din umbră», omul care n-are de obicei nicio funcţie eficientă, dar care e mâna dreaptă a titularului, e inspiratorul, persoana cea mai influentă în sectorul unde activează tăcut şi anonim".

Primul care a purtat această denumire, ne spune autorul cărţii, este călugărul capucin François Le Clerc du Tremblay (1577–1638), numit mai ales Père Joseph, colaboratorul cel mai fidel şi confidentul, adică „umbra", cardinalului Richelieu, care a condus destinele Franţei în vremea regelui Ludovic al XIII-lea. Din culisele palatului regal, fără a avea apariţii publice, a dirijat numeroase misiuni diplomatice secrete sau acţiuni de mare importanţă pentru Regatul Franţei. Prima parte a poreclei, *eminenţă*, este titlul de adresare către un prelat, iar *cenuşie* este culoarea umbrei (*ibidem*) în care acesta stătea. Or, aşa cum se vede, doamna Sorina Jecza nu acţionează la fundaţia respectivă „din umbră", fiind iniţiatoarea vizibilă a evenimentului despre care se vorbeşte, sufletul acestuia. De altfel, alăturarea „sufletul şi eminenţa cenuşie" este contradictorie.

3.3. O referinţă mitologică deloc potrivită prin folosirea numelui sculptorului Pygmalion o aflăm în articolul *Cum a obţinut Ceauşescu diplomele de bacalaureat şi licenţă în ştiinţe economice*, publicat în cotidianul central „Adevărul", nr. 6 708 de joi 26 aprilie 2012, p. 7. Ziarista scria:

> „Pe post de Pygmalion în prima etapă «ştiinţifică» a Elenei Ceauşescu s-a aflat Mihail Florescu (1912–2000). Pe numele adevărat Ioan Iacobi, absolvise chimia la Universitatea din Bucureşti. A fost militant comunist din primul an de studenţie (1930), voluntar în «brigăzile roşii» din Spania".

Autoarea vrea să spună, probabil, că, în prima etapă, Mihail Florescu, specialist în chimie (nu se ştie de ce anvergură), este cel care a contribuit la construirea statutului ştiinţific, deci a „statuii" Elenei Ceauşescu, aşa cum Pygmalion, sculptorul grec din Cipru, a cioplit statuia Galatheei. Acesta din urmă a sculptat-o, cum se ştie, din fildeş, pe Galathea, statuia sa înfăţişând o femeie de o frumuseţe extraordinară, de care s-a îndrăgostit. Zeiţa Afrodita a însufleţit statuia, iar Pygmalion s-a căsătorit apoi cu ea. În acelaşi amintit *Dicţionar de cuvinte, expresii, citate celebre*, I. Berg (1968, p. 334) scria:

> „Posteritatea a văzut în această legendă simbolul puterii creatoare a artei, care reuşeşte să dea viaţă materiei inerte, şi totodată puterea animatoare a unei mari iubiri".

Iubirea enormă, sinceră a lui Pygmalion pentru Galathea n-ar putea fi comparată cu acţiunea oportunistă a lui Mihail Florescu. Oricum, îndrăgostit de Elena Ceauşescu acesta nu s-a dovedit, iar, ca om de ştiinţă îndrumat de Mihail Florescu, se ştie bine câtă strălucire a avut această femeie. Analogia este, credem, falsă.

3.4. Cazul expresiei *a se naşte ca Pallas Atena direct din capul lui Zeus* din articolul semnat de Miruna Munteanu, cu titlul *ARD s-a făcut scrum*, publicat în

BDD-V690 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 3.140.185.147 (2024-04-20 13:44:51 UTC)

„Jurnalul naţional”, nr. 6 069, de marţi 11 decembrie 2012, p. 7, nu este nici el mai fericit sub raportul folosirii ei ca exactitate a semnificaţiei. Iată fragmentul în cauză:

> „Partidul prezidenţial a pierdut năucitor, cu toate trucurile şi scamatoriile menite să-i falsifice identitatea în faţa electoratului. Degeaba s-au inventat peste noapte alianţe cu formaţiuni-fantomă, născute ca Pallas Atena din capul lui Zeus. «Liderii» furnizaţi la cheie de laboratoarele Cotroceniului nu au trecut testul urnelor”.

Se ştie că, potrivit mitologiei, Pallas Athena, fiica lui Zeus şi a lui Metis, pe care romanii o identificau cu Minerva, zeiţă a înţelepciunii, s-a născut din capul lui Zeus, cu arme şi armură, matură, perfectă, întrucât Zeus a înghiţit-o pe Metis înainte ca aceasta să nască. În momentul apariţiei în lume, ea a scos un strigăt războinic cumplit, încât s-au cutremurat cerul şi pământul. Prin urmare, era o zeiţă războinică, fiind reprezentată cu suliţă şi coif, luptând, între altele, împotriva giganţilor, precum şi în războiul troian, alături de greci. A moştenit atât atributele forţei lui Zeus, cât şi pe cele ale înţelepciunii şi prudenţei mamei sale, Metis. În mitologia greacă era considerată protectoarea artelor frumoase, a literaturii, a meşteşugurilor, precum şi, cum spune Anca Balaci (1969, p. 73),

> „[...] a oricărei acţiuni care presupunea ingeniozitate şi spirit de iniţiativă. Ea patrona viaţa socială şi statală, era sfătuitoarea grecilor adunaţi în areopag şi apărătoarea lor în războaie”.

Prin urmare, aceste calităţi: perfecţiunea, forţa deosebită, reuşita, influenţa cu care ea se naşte direct din capul lui Zeus nu au cum fi asimilate debilităţii şi neputinţei formaţiunilor-fantomă, fără succesul la electorat de care vorbeşte autoarea, în impetuozitatea sa critică.

4. Alteori, astfel de expresii suferă grave transformări de alcătuire sau deteriorări gramaticale. Voi reda câteva astfel de situaţii aşa cum le-am reţinut din mass-media.

4.1. În timpul campaniei electorale din toamna lui 2009, la un cunoscut post de televiziune central, am auzit o reporteră spunând cu o mare siguranţă de sine:

> „Numirea lui Negoiţă este *ultimul cântec de lebădă* al lui Traian Băsescu [subl. n.]”.

Expresia *cântecul de lebădă* a luat naştere din credinţa anticilor că, înainte de moarte, lebăda nu geme, ci cântă. Este vorba, pur şi simplu, de *cântecul de lebădă*, nici primul, nici ultimul. Este corectă, prin urmare, expresia *cântecul de lebădă*, nicidecum *ultimul cântec de lebădă*. Prin expresia amintită este desemnată ultima operă remarcabilă a unui mare creator, compusă în preajma morţii, prin analogie cu acel „cântec de lebădă”. Ea se poate aplica, desigur, şi altor domenii de activitate. Să mai observăm că personalitatea la care se face referire prin această expresie este în apropierea morţii, nu cum era cea despre care vorbea cu pretenţie de adevăruri epocale reportera, care se mai şi înşela, căci cel în cauză câştiga atunci un nou mandat în urma alegerilor.

BDD-V690 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 3.140.185.147 (2024-04-20 13:44:51 UTC)

4.2. Deformată destul de serios este expresia *mot à mot*, însemnând *cuvânt cu cuvânt*, provenită din franceză, în interviul pe care fostul preşedinte al Republicii Moldova, Vladimir Voronin, îl acorda cotidianului „Evenimentul zilei”, nr. 4 990 de luni, 12 noiembrie 2007, p. 8. La una din întrebări referitoare la identitatea limbii statului său, el răspundea:

> „[...] limba poate să se asemene *moto-moto*, dar noi o numim moldovenească [subl. n.]”.

Iată cum o expresie celebră ca *mot à mot* devine în practica lingvistică a unui politician *moto-moto*.

4.3. Prin 2012, după formarea cu greutate a guvernului de către noua conducere, noul şef a exclamat triumfător prin expresia latinească: „*Habemus guvernus!*”. Expresia este o parafrază după „*Habemus papam!*”, cuvinte prin care, după îndelungi dezbateri, conclavul pontifical de la Roma anunţă alegerea unui papă. Despre folosirea acestei expresii, I. Berg (1968, p. 174) ne spune următoarele:

> „Ele [aceste cuvinte – nota n.] au fost preluate şi de laici, spre a semnala, cu nuanţă ironică sau glumeaţă, că, în sfârşit, după lungi dezbateri, frământări, conciliabule etc. (ca la Vatican), s-a numit un nou şef de guvern, s-a ales un nou preşedinte la cutare sau cutare asociaţie etc. În asemenea ocazii, prin similitudine cu alegerea înaltului pontif, se poate spune: «Aşadar, *habemus papam!*»”.

Prin urmare, s-ar folosi când e vorba mai degrabă de alegerea unor demnitari, conducători, nu instituţii, citându-se deci în sensul precizat: „Aşadar, *habemus papam!*”.

Deranjantă este aici folosirea unei expresii „după ureche” de către un şef de guvern, căci cuvântul *guvernus* este o creaţie personală, inexistent în dicţionarele latineşti. În latină există cuvintele *gŭbernācŭlum, -i, gŭbernum, -i, gubernātio, - onis* pentru a reda ideea de conducere, guvernare, administrare, cârmuire. Chiar dacă ar fi existat cuvântul *guvernus*, el trebuia pus la acuzativ: *guvernum*, căci într-o limbă substantivele se declină, verbele se conjugă etc., nealăturându-se într-o formă brută, cum cred astfel de vorbitori.

4.4. Au fost semnalate rostirea şi scrierea greşite de către unii vorbitori ale unor expresii latineşti, precum *in extenso* (pe larg), *in corpore* (cu toţii), *in extremis* (în ultimă instanţă), *in vitro* (în eprubetă, în laborator). Aceşti vorbitori redau prepoziţia *in* din aceste expresii prin românescul *în*, aşadar *în extenso*, *în corpore*, *în extremis*, *în vitro*. Într-o carte de cultivare a limbii române, Adina Dragomirescu şi Alexandru Nicolae (2011, p. 236) recomandă următoarele:

> „În majoritatea situaţiilor, necunoscătorii formelor latineşti pot evita greşelile prin folosirea formelor româneşti. Cazul lui *in vitro* este mai complicat, pentru că noţiunea la care se referă este nouă, denumirea latinească este internaţională şi nu avem un corespondent românesc”.

BDD-V690 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 3.140.185.147 (2024-04-20 13:44:51 UTC)

4.5. Neatenţia sau poate necunoaşterea sensului unor cuvinte străine larg răspândite şi al unor expresii mai ales latineşti celebre sunt generatoare de regretabile pleonasme. Amintesc cazul lui *motto*, cuvânt nu chiar celebru, de origine italiană, care înseamnă „fragment, citat pus la începutul unei scrieri pentru a arăta pe scurt ideea fundamentală a autorului" (DN, p. 708). Ignorând această semnificaţie a lui *motto*, autoarea unui articol publicat în „România literară", nr. 36 din 14 septembrie 2007, p. 30 vorbea de „motto-ul din fruntea scrisorii":

> „Am încheiat citatul din scrisoare şi mă întorc la *motto-ul din fruntea ei*, luat din Alex Ştefănescu [subl. n.]".

Asocierea *motto din faţă* sau *moto din frunte* este, aşadar, pleonastică.

4.6. Un pleonasm născut din cauza necunoaşterii sensului expresiei latineşti *statu quo* am întâlnit în articolul *Presa internaţională despre revolta din Egipt*, apărut în cotidianul „Adevărul", nr. 6 388 din 4 februarie 2011, p. 8:

> „Singurul care ar putea menţine *statu quo-ul actual* ar fi Omar Suleiman, fostul şef al serviciilor secrete, promovat vicepreşedinte [subl. n.]".

Expresia latinească *statu quo* înseamnă stare actuală. I. Berg (1968, p. 735), precizează:

> „*Statu quo* (lat.«Starea actuală») – A păstra *statu quo*, adică: stadiul în care se află lucrurile în momentul de faţă".

Aşadar, determinând această expresie latinească *statu quo* prin adjectivul *actual* se formează un pleonasm.

4.7. Regretabilă este şi atribuirea fantezistă uneori de către unii jurnalişti a paternităţii unor expresii celebre. Amintesc două cazuri. În dimineaţa zilei de 28 noiembrie 2009, în timpul campaniei pentru alegerile prezidenţiale, o înfocată prezentatoare de la un cunoscut post de televiziune adversar al puterii de atunci, spre a-şi compromite adversarii, a început să citeze grav: „Calomniaţi, calomniaţi, că tot va rămânea ceva". A continuat apoi cu o mare siguranţă şi suficienţă de sine: „Sunt cuvintele lui Lenin care îndemna astfel la denigrarea adversarilor". Îl avea ca invitat un fost demnitar de primă însemnătate în stat, resentimentar faţă de acelaşi adversar al postului de televiziune de unde vorbea prezentatoarea, invitat care, după câteva fraze introductive, în consonanţă cu „deosebita cultură generală" a acesteia, a spus (*risum teneatis*?) cam aşa: „Foarte bine aţi amintit fraza lui Lenin, care redă bine situaţia, scriind şi el în *Caiete filosofice* etc. etc.". Nici vorbă însă ca expresia amintită să aparţină conducătorului revoluţiei sovietice din 1917, cum voiau să-şi convingă telespectatorii prezentatoarea şi invitatul său, ci lui Pierre Beaumarchais, care, în *Bărbierul din Sevilla*, în actul al II-lea, îl pune pe Don Basilio, în faimoasa lui tiradă să spună: „Calomniez, calomniez, il en restera toujours quelque chose!" („Calomniaţi, calomniaţi, ceva tot va rămâne!"). Expresia vrea să semnifice că aceia care folosesc arma calomniei cred sincer că în sufletul oamenilor va rămâne ceva

BDD-V690 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 3.140.185.147 (2024-04-20 13:44:51 UTC)

din revărsările de venin ale minciunilor şi ale denigrărilor la care eroul tiradei, Don Basilio, îndemna. Cuvintele l-au inspirat şi pe G. Rossini, cunoscutul compozitor italian, în celebra „arie a calomniei" (Berg 1968, p. 59).

Tot greşit atribuită este paternitatea expresiei „Cartagina trebuie distrusă", într-un interviu acordat de un om politic român publicaţiei „Academia Caţavencu", nr. 33 din 24–30 august 2005, p. 4: Acesta spunea:

> „Aproape la toţi cei listaţi acolo se prezintă un motiv, în timp ce la mine nu e nici un argument. Dinga trebuie schimbat! E exact ce spunea Cicero: «Cartagina trebuie să cadă!»".

Expresia, precizez *hic et nunc*, nu-i aparţine nicidecum lui Cicero, ci lui Cato cel Bătrân, supranumit Cenzorul. Amintindu-şi enormele suferinţe ale Romei din cauza războaielor cu Hanibal, el era neliniştit văzând cum Cartagina devine din nou o primejdie pentru romani. De aceea, revenind din Africa, indiferent de subiect, îşi încheia discursurile din Senat astfel: „De altfel Cartagina cred că trebuie distrusă", încheiere care a ajuns să fie redată în două cuvinte: „*Delenda Carthago*". Expresia e folosită pentru o idee devenită obsesie sau un obiectiv ce trebuie atins cu orice preţ. Să observăm şi o oarecare eroare de conţinut şi formă: „Cartagina trebuie distrusă", nu „să cadă".

5. Sperăm ca articolul nostru să constituie o pledoarie pentru corecta folosire a cuvintelor şi formulelor internaţionale ori expresiilor străine celebre.

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SURSE

Balaci 1969 = Anca Balaci, *Mic dicţionar mitologic greco-roman.* Ediţia a II-a, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1969.

Barbu 1973 = Marian Barbu, *Dicţionar de citate şi locuţiuni străine*. Ediţie revizuită şi completată de Eugen şi Paul Marian, Editura Enciclopedică Română, Bucureşti, 1973.

Berg 1968 = I. Berg, *Dicţionar de cuvinte, expresii, citate celebre*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1968.

Cojocaru 2000 = Octavian Cojocaru, *Vade mecum. Maxime şi citate latine uzuale*, Editura Lumina Lex, Bucureşti, 2000.

DN = Florin Marcu, Constant Maneca, *Dicţionar de neologisme*, Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1978.

Dragomirescu–Nicolae 2011 = Adina Dragomirescu, Adrian Nicolae, *101 greşeli de lexic şi de semantică. Cuvinte şi sensuri în mişcare*, Editura Humanitas, Bucureşti, 2011.

Grimal 1951 = Pierre Grimal, *Dictionnaire de la mythologie grecque et romaine.* Préface de Charles Picard, Presses Universitaires de France, Paris, 1951.

Hristea (coord.) 1984 = Theodor Hristea (coord.), *Sinteze de limba română*. Ediţia a treia revăzută şi din nou îmbogăţită, Editura Albatros, Bucureşti, 1984.

Parapiru 2000 = Teodor Parapiru, *Dicţionar enciclopedic de expresii celebre*. Argument, bibliografie selectivă, indice selectiv de nume, tablă cu ilustraţii de Teodor Parapiru. Postfaţă de Ivan Ivlampie, Editura Alma, Galaţi, 2000.

BDD-V690 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 3.140.185.147 (2024-04-20 13:44:51 UTC)

MOTS ET FORMULES INTERNATIONAUX, EXPRESSIONS ÉTRANGÈRES EMPLOYÉS FAUSSEMENT DANS LES MÉDIAS ROUMAINES ACTUELLES

(*Résumé*)

L'auteur de l'article met en évidence l'altération du sens dans les médias roumaines actuelles de quelques mots et formules internationaux (*Pygmalion, noeud gordien, être né ainsi que Pallas Athena de la tête de Zeus*), ensuite des fautes de grammaire dans la reproduction de quelques unes (*mot à mot, chanson de cygne*). Il signale l'erreur de l'expression *habemus guvernus* employée par un homme politique roumain qui provient de l'inexistance du mot *guvernus* dans le latin, ainsi que le pléonasme de l'expression *statu quo actuel* qui se trouve dans un journal central. Vers la fin de l'article l'auteur met en relief des paternités fausses attribuées aux expressions *Calomniez, calomniez, il en restera toujours quelque chose* et *Delenda Carthago.* Les faits sont identifiés dans les médias roumaines actuelles ainsi que dans le langage des hommes politiques. L'article est une plaidoirie pour l'utilisation correcte des mots et des formules internationaux, ainsi que des expressions étrangères concernant le sens et la forme.

Cuvinte-cheie: *cuvânt, expresii internaţionale, presă românească, sens, gramatică*.
Mots-clés: *mot, expressions internationales, presse roumaine, sens, grammaire*.

Universitatea „Tibiscus"
Facultatea de Drept
Timişoara, str. Lascăr Catargiu, 6
dumitru.vladut@yahoo.com

BDD-V690 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 3.140.185.147 (2024-04-20 13:44:51 UTC)